U C H W A Ł A

S E N A T U R Z E C Z Y P O S P O L I T E J P O L S K I E J

z dnia 9 sierpnia 2013 r.

w sprawie uczczenia Wojciecha Trąmpczyńskiego

Dnia 2 września 1953 r. zmarł w Poznaniu Wojciech Trąmpczyński – pierwszy marszałek Senatu odrodzonej Rzeczypospolitej. W 60. rocznicę Jego śmierci Senat przypomina postać tego wybitnego polityka i prawnika i oddaje cześć Jego pamięci.

Wojciech Trąmpczyński urodził się dnia 8 lutego 1860 r. w Dębłowie Królewskim koło Gniezna (obecnie Dębłowo), ukończył studia prawnicze we Wrocławiu, uzyskując w 1881 r. stopień doktora praw. W 1886 r. otworzył w Poznaniu kancelarię adwokacką, później notarialną. Występował w wielu procesach politycznych w obronie Polaków w zaborze pruskim. W 1901 r. został radnym Poznania, w 1910 r. posłem Sejmu Pruskiego, rok później wszedł do Reichstagu, działając w Związku Ludowo-Narodowym. Angażował się w działalność polskiej konspiracji niepodległościowej i współpracował z Komitetem Narodowym Polskim w Paryżu. W listopadzie 1918 r. został przewodniczącym Rady Ludowej Poznania. W czasie powstania wielkopolskiego, dnia 8 grudnia 1918 r., wybrano go na prezesa Naczelnej Rady Ludowej, później – na prezesa Prowincji i Regencji Poznańskiej.

Jako były polski poseł do Reichstagu został dokooptowany do Sejmu Ustawodawczego i dnia 14 lutego 1919 r. został wybrany na jego marszałka, którą to funkcję pełnił do 1922 r. Okazał się na tym stanowisku bezstronnym, sprawnym organizatorem. Postawa i doświadczenie Trąmpczyńskiego doprowadziły do uchwalenia nowoczesnych reform, a ich uwieńczeniem była demokratyczna konstytucja z 1921 r. W czasie wojny z bolszewicką Rosją w 1920 r. przewodniczył Obywatelskiemu Komitetowi Obrony Państwa.

W 1922 r. został wybrany na senatora z listy Chrześcijańskiego Związku Jedności Narodowej i objął funkcję marszałka Izby. W latach 1928–1935 był posłem z ramienia Związku Narodowego, później Stronnictwa Narodowego. Po roku 1935 wycofał się z czynnego życia politycznego kraju. W 1939 r. po zakończeniu kampanii wrześniowej został wysiedlony z Poznania, okupację spędził w Warszawie. W 1945 r. wrócił do Poznania.

Wojciech Trąmpczyński był wybitnym polskim politykiem. Żyjąc w czasach trudnych wyborów, kierował się przywiązaniem do polskości i praworządności. Oceniając

rzeczywistość przez pryzmat wartości, witał entuzjastycznie Piłsudskiego, triumfatora w wojnie z bolszewikami, lecz później tego samego marszałka poddał miażdżącej krytyce – jako sprawcę zamachu majowego.

Wojciech Trąmpczyński należał do tej generacji polityków, którym przypadło w udziale wielkie zadanie odbudowy państwa polskiego. Ponad podziałami wynikającymi ze zróżnicowania poglądów politycznych łączyło ich umiłowanie Polski, radość z jej odrodzenia i przekonanie, że pomyślność Rzeczypospolitej jest najwyższym prawem.

Oddając cześć Wojciechowi Trąmpczyńskiemu, Senat zwraca się do organów administracji publicznej, mediów i placówek edukacji z apelem o szerzenie wiedzy o dokonaniach tego wybitnego polityka i innych przywódców II Rzeczypospolitej.

Uchwała podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”.

MARSZAŁEK SENATU

Bogdan BORUSEWICZ